

NOVICE

Izhajajo vsako jutro.

Veljajo do konca leta 1918 20 K.

Za četrt leta K 10.—

Mesečno K 3-50.

Posamezna številka 20 v.

Oglasi po dogovoru.

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 6.

V Ljubljani, torek dne 9. julija 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno po- ročilo.

Dunaj, 7. julija. (K. u.) Uradno.

Ker bi ne bilo mogoče delte Piave držati brez težkih žrtev, smo umaknili svoje tam v boj postavljene čete v pozicije na nasipu na vzhodnem bregu glavnega izliva. Gibanje se je izvršilo v noči na 6. julij. Sovražnik je tipal včeraj popoldne za nami do reke. Vzhodno od gore Pertica je vrtil otočski pešpolk št. 79 v krvavih bližinskih bojih zavrnil močne italijanske napade.

V Albaniji so napadli med Devolijem in Osumom Francozi in Italijani naše gorske pozicije. Tekom bojev se je posrečilo sovražniku na več točkah doseči uspehe, ki smo mu jih pa v protisunkih zopet izrgali.

Šef gen. štaba.

Umik naših čet na vzhodni breg Piave pomeni nadaljnje prekoračenje frontne meje s strani Italijanov, ki je obstojalo ob stari Piavi pred avstrijsko ofenzivo. Že v pozni jeseni lani so prekoračile naše čete glavni rokav in zasedle ozemlje med obema izlivnima rokavoma. To je bila črta na kateri je obstala lanska uspešna ofenziva. Sedaj je bilo treba popolnoma opustiti zapadni piavski breg. Dejstvo samo se utegne morda smatrati za manj pomembno, zlasti ker močvirnato ozemlje nudi malo prilike za močne obrambne pozicije. Ali ker kaže, da ital. napadna volja deluje dalje in zadevajo Italijani že na pijavsko zaporo, je dejstvo pomembno. Lahom je zrastle pogum. Zopet si upajo misliti na to, kar so izgubili po jesenski ofenzivi. (Po „Grazzer M. Ztg.“)

Dunaj, 8. julija. (K. n.) Uradno.

Borba za postojanke Tasson vzhodno Monte Pertica je trajala do popoldneva. Sedemkrat je napadel hrabri otočski pešpolk št. 79 v napadu. Preden je bila njegova napadna sila popolnoma zlomljena in preden je bil končno prisiljen, bežati v svoje järke. Polkovni poveljnik otočanov, podpolkovnik Karl Zoller, je našel na čelu svojih vrlih junaško smrt.

Sicer na jugovzhodu nobenih večjih bojev. V Albaniji je prišel včeraj Italijan ob srednji in spodnji Vojuši z močnim zahodnim krilom k napadu. Mi smo se umaknili v dolini z naših naprej pomaknjenih pozicij proti glavni postojanki.

Šef gen. štaba.

Dunaj, 6. julija. Med Sile in Piave so naše čete z nedosežnim manevrom in brezprimernim elanom dosegle desni breg Nove Chiave in so od tu vrgle sovražnika nazaj do reke. Tu so se odigravali epični boji. Sovražnikove izgube so nad pričakovanje velike. 23. armadni zbor si je pri tem spletel nove laurike. Četrtni infanterijski diviziji gre posebna pohvala. Vsi so se izborno držali. Mornarica je poslala tudi izborne čete v boj, ki so izvanredno dobro streljale. Naša in alifrancev letala so bila bravurozna. 33. bataljon moramo posebno pohvaliti. Ženijski saperji so se bili neustrašeno hrabro.

V višini Asiago je francoski oddelek prodril sovražne pozicije pri Zecchiju in privedel seboj 2 častnika, 64 mož in 2 strojnici. Med Franzelladolino in med Brento je poizkusil sovražnik trikrat napasti, a smo ga vedno krvavo odbili.

Dunaj, 6. julija. Laško vojno poročilo: Na spodnjem Piave smo močno pritiskali na sovražnika. Ko smo včeraj odpor sovražnika zlomili, smo zasedli na desnem bregu Piave ležečo Grisoleru do izliva reke. Več kot 400 ujetnikov (6 častnikov je v naših rokah). Sovražnik je povzel močne protisunke proti Chiesa Nuova, katere smo pa po ljutih bojih zadržali. Močni napadi na Porte di Salten, severovzhodno od Grappe in napadi na Corno Nose niso uspeli. 2 letali smo razstrelili.

Dodatek. 6. julija. Danes popoldan je bil po petdnevnih, neprestanih, neizmerno ljutih bojih, sovražnik popolnoma potisnjen na levi breg Piave. Dobili smo celo obrežje, ki nam ga je iztrgal sovražnik, zopet nazaj. To je sijajen uspeh naše bitke. Od 15. junija do danes smo ujeli 523 častnikov, 23911 mož, 63 topov, 65 močnarjev, 1234 strojnih pušk, 37105 pušk, 49 metalcev plamena, 2 aeroplana, 5.000.000 patron, mnogo tisoč granat, dosti saperskega materiala, žice itd. Dobili smo zse izgubljene topove nazaj, katere smo prve dni bitke izgubili.

K temu laškemu poročilu se uradno od naše strani dostavlja: Umevno je, da kujejo Italijani iz uspehov ob Piavi kapital. Vendar pa so število vojnih ujetnikov jako pomnožili. V zadnjih treh dneh se je zvečalo število ujetnikov kvečjemu od 12000 na 15000. Na tem dejstvu tudi 23911 ujetnikov nič ne izpremeni, katere so Lahi našli. Naših topov smo izgubili 12. Vprašati se moramo, kako pride sovražnik od tega, da jih našteje 63. Oko svoje lastne topove prištevajo k plenu, potem poročajo resnico. Pri opustitvi Piave smo polagali največjo važnost na material. Lahi so za petkrat vse pretirali. Strojnih pušk nismo izgubili

več kot 200, ako pomislimo, koliko strojnic se rabi, je to število malenkostno. Naj ta dejstva zadostujejo, da se pokaže laško poročilo v pravi luči.

Nemško vojno poročilo.

Berolin, 7. julija. (K. u.) Uradno:

Zapadno bojišče. Na bojni frontah med Isero in Marno včasih oživljajoče bojno delovanje. Zapadno od Chateau-Thierryja so Francozi in Američani kljub svojim opetovanim neuspehom iznova napadli z močnimi silami. Napadi so se ponesrečili. Tudi bližinski boji so trajali tja v noč. Izgube sovražnika so glasom poročil čet zopet težke. V gorenjih Vogezi smo zavrnili sovražne sunke ob Hilsenfirstu.

Poročnik Kroll je dosegel svojo 30., poročnik Kōnnecke svojo 21. zmago v zraku.

v. Ludendorff.

Večerno vojno poročilo.

Berolin, 7. julija. (K. u.) Z bo nih front nič novega.

Berolin, 8. julija. (K. u.) Uradno.

Zahodno bojišče:

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta:

Topniško delovanje je zvečer oživelo. Tekom noči se je povzpelo na obeh straneh Lyse, ob prekopu La Bassee in na obeh straneh Somme od časa do časa do velike sile. Zivahno poizvedovanje. Močnejši sunki sovražnika pri Merrisu in južno Lyse so se izjalovili.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Zahodno Chateau-Thierryja je trajalo živahno streljanje. Sovražnikovi sunki proti odseku Clignon in zahodno Reimsa so bili odbiti.

Poročnik Billik je dobil svojo 23. zmago v zraku.

v. Ludendorff.

Berolin, 8. julija (uradno) zvečer. Angleški delni napadi na obeh straneh La Basse-kanala so se v silnih izgubah izjalovili.

Berolin, 8. jul. Dne 6. julija sta dva oddelka naših podmornikov pod vodstvom Christianensa udrla do pred izliva Themze in sta angleška čolna C 25 in C 51 z bombami obmetavala in jima tudi s strojnimi puškami prizadela težke izgube. Sovražni rušilci so skušali naše podmornike ujeti. C 25 smo videli, ko se je pogrezal.

Ostra taktika Jugoslo- vanskega kluba in Če- škega Svaza.

Dr. Korošec sklicuje klubovo sejo na ponedeljek, 15. t. m. ob 5. uri popoldne z edino točko dnevnega reda: „Določiti se taktika za tore in naslednje dni“.

Parlamentarna komisija Jugoslov. kluba ima sejo v ponedeljek 15. t. m. ob 10. uri dop. Akcijski komite pa, ki ima določiti skupno taktiko s Čehi, se bo zbral tekom popoldne 15. t. m.

V ta komite spadajo posl. Korošec, Gostinčar, Ravnihar, Demšar, Benkovič, Vukotić in Tresić-Pavičić.

Iz teh suhih podatkov je videti, da namerava Jugoslovanski klub in Češki Svaz nastopiti z veliko ostopostjo. Taki komiteji, kakor slednje imenovani, so se svojedobno volili le, kadar se je šlo za obstrukcijo. Le če se gre za načelno najostrejšo opozicijo, je edini posvetovalni predmet klubov „taktika“. Kajti samo v takem slučaju ni stvarnih posvetovalnih predmetov. Pričakovati je burne dneve v našem državnem zboru.

Avstrijski parlament.

Dunaj, 8. julija. Dne 20. julija bo začel izhajati na Dunaju nov nemško-nacionalni dnevnik „Wiener Mittag“. Urednik in izdajatelj je bivši poslanec dr. Schalk. Denar in papir za list so dobili iz Nemčije in tudi večino urednikov.

Dunaj. V soboto je prišel cesarjev namestnik Fries Skene v poslansko zbornico, kjer je dolgo konferiral s predsednikom nemških nacionalcev dr. Waldnerjem. Pozneje je prišel k posvetu še Pantz. Zatrjuje se, da so govorili samo o položaju nemštva v Trstu.

Dunaj, 8. julija. Voditelji nemških nacionalcev izjavljajo, da imajo posvetovanja s Poljaki samo formalen značaj. Rešitev vseh vprašanj bo odločila skupna konferenca. Ako naj Poljaki izpreme svoje držanje proti Seidlerju, potem zahtevajo obvezno zagotovilo, da ne nameravajo deliti Poljske v 2 deželi.

Dunaj. Vesti, da Seidler ne pride več v parlament, se odločno zanikajo.

Spor v češki politiki.

„Česky Socialist“ prinaša razpravo posl. Klofača, v kateri izraža potrebo, da se zopet ustanovi narodni odbor, in pravi, da je bil on že lani za združenje v češkem taboru. Na predlanskem zborovanju oktobra meseca v Pragi so se vsi navzoči zastopniki iz Češke, Moravskega in Šlezije izjavili v tem zmislu, proti sta bila le dva zastopnika iz Prage. Zdaj ni več edinosti v

češkem taboru in pojavili so se spet strankarski prepiri. Mesto enotne češke politike, se je pojavila zopet strankarska agitacija. Popolnoma brez potrebe se je začelo snubljenje strankarjev. Stavili so se volilne sezname in drugo. Pritisk je povzročil odpor. Strup okuženja prihaja iz Prage in se po raznih potih širi na deželo. Posl. Klofač obžaluje boj proti posameznim osebam, razbijanje shodov in medsebojno nestrpnost, kar je lahko kakor pred 500 leti začetek konca. Narodni odbor mora biti organ celega naroda in ne posamezne stranke. Škodljivec češke stvari je, kdor stavi stranko nad koristi celega naroda.

Posl. „Modraček“ protestira v „Socialisticky Delnik“ proti sklepu socialno-demokratskega dež. izvršilnega odbora, ki grozi razbiti češko politiko in se postavlja v boj proti vsej češki javnosti, ker na nekem shodu v Kraljevih Vinogradih ni mogel govoriti dr. Šmeral. „Večer“, glasilo agrarcev, je znova napedel dr. Šmerala, proti čemur se je obrnil dr. Soukup v odprtem pismu na poslanca Švehla.

Shod na Velehradu.

Ciril-Metodovo slavlje na Velehradu je ob udeležbi več tisočglave množice sijajno uspelo. Govorili so poslanci Hruban, Stojan, Valošek in drugi. Povdarjalo se je papeževu in cesarjevo delovanje za mir. Udanostne brzojavke so se poslale cesarju in papežu.

Španska napove vojno antanti?

Bern, 7. julija. Iz Madrida prihajajo vesti, ki bi povzročile, ako bi se uresničile, velikanski preobrat vojnega položaja.

Španska napove — kakor se poroča — vojno antanti.

Antanta si resno prizadeva, uplivati na ljudsko razpoloženje na Španskem v njeno korist.

Toda gibraltarsko vprašanje, sunki Francozov v špansko kolonijalno ozemlje, kakor tudi zasedenje gotovih obmorskih opirališč po ameriških četah je vzbudilo med španskim ljudstvom napetost, ki sili po razrešitvi.

V celi Španiji se veruje v kmalošnjo zmago osrednjih sil in zato zahteva javno mnenje kmalošnjo odločitev, da se bo moglo udeleževati splošnih mirovnih pogajanj. Prihodnji teden bodo prinesli vsekakor jasnost. (Brzojavka listu „Deutscher Montag“.)

Pred vojno med Mehiko in Unijo? Revolucionjski pokret v Zdr. državah.

Rotterdam, 5. julija. Zadnji čas so v Washingtonu zelo v skrbeh, ker se glase poročila iz Mehike zelo pesimistično. V senatu so se odkriti izrazili, da se že širi anarhija iz Mehike na Združene države in da se je neupravičeno po Uniji razširjeno revolucionjsko gibanje zaneslo in podpiralo iz Mehike. V Mehiki sistematično zasledujejo ameriške državljane, kar že samo zadostuje, da se upraviči zahteva po vojaški intervenciji Zdr. držav v mehiškanski republiki. Hkrati se je trdilo, da stoji Carranza popolnoma pod nemškim vplivom. Z mehiške strani pa se naglašja, da gre le za tendenčni manever Američanov, ki meri na to, dobiti pretvezo za vojno z Mehiko in da bo znala mehi. republika taka vmešavanja Amerikancev odbiti v vsemi sredstvi in do najskrajnejših posledic.

Češko-slovaške podružnice narodnega sveta razpuščene.

Curih, 5. julija. Sovjetska vlada je razpustila glasom „Tempa“ ruske podružnice češko-slovaškega sveta in zaplenila njih lastnino. To odredbo utemeljuje z uporabo njih svetovito.

Moskva, 8. julija. Na uralski fronti so sovjetske čete Čehoslovake premagale. Bitka se je vršila 125 vrst od Jekaterinoslava.

Umor nemškega poslanika v Moskvi.

V Moskvi sta dva „neznanca“ po naročilu antante z ročnimi granatami umorila nemškega poslanika Mirbacha, ki jima je dovolil avdienco. Najnovejša poročila se glase:

Genf, 7. julija. Še predno je bil poslanik Mirbach umorjen, je sporočil Kerenski v Pariz, da je izvedel o poslaniku, da njegov vpliv raste od dne do dne in da namerava preustrojiti Rusijo.

Berolin, 8. julija. Iz Geneve poročajo, da pariški listi za umor nemškega poslanika nimajo misla in da se jim zdi umeven. „Journal“ pravi, da je umor začetek pokreta proti Nemčiji. „Matin“ trdi, da je to dokaz, da žive v Nemčiji še ljudje, ki imajo zmisel za čast domovine. En list pravi, da je vodil umor „patriotizem“. En sam list najde par besedi graje.

Stockholm, 8. julija. Antanta je stavila za pogoj intervencije v Rusiji, da zahtevajo to intervencijo vodilni krogi v Rusiji in da se tvori novo ministerstvo, ki bi nadaljevalo politiko Kerenskega.

Moskva, 8. julija. Moskovski sovjet je sklenil, da izključi pristaše socijalnih revolucionarjev in menčevikov.

Moskva, 7. julija (ponoči). V Moskvi je proglašeno obsedno stanje. Včeraj so zasedli levi socijalni revolucionarji brzojav in telefon, danes so jih pridobili boljševiki zopet nazaj in jih zajejli pijane v njihovih stanovanjih. Boljševiki so zahtevali, da se brezpogojno udajo. Socijalni revolucionarji so izdali okvir na železničarje, da naj prično s štrajkom. Vesti iz Petrograda in Jaroslava uradno poročajo, da jim o vstaji ni ničesar znano. Socijalni revolucionarji so sinoči pravili, da je grof Mirbach umorjen. Zaprti morici so priznali, da se je izvršil umor z vednostjo stranke. Njihovo geslo „Vojno Nemčiji“ jim je odtujilo veliko pristašev. Upati je trdno, da so boljševiki zopet gospodarji položaja. Umor se je pripravljaj že dolgo časa. Pred 4 tedni je bila v hotelu, kjer je stanoval grof, aretovana neka švedska artistinja. Vendar je grof na tem nedolžen. Člani komisije za boj proti protirevoluciji so pa iskali povsod za umor, in so ga tudi našli.

Moskva, 6. julija. Dne 16. junija je došel v Kem vlak z angleškimi, francoskimi in ruskimi četami pod vodstvom ruskih častnikov.

Boljševiki obvladajo položaj.

Berolin, 8. julija. Boljševiki obvladajo položaj. V Moskvi so včeraj topovski boji utihnili.

Jutranje brzojavke.

London. Hughes je rekel, da pade v 4 mesecih odločitev.

Amsterdam. V juliju bo Amerika mobilizirala 365961 mož, kar je najvišje število, ki je bilo kdaj v enem mesecu mobiliziranega vojaštva.

Stockholm. Na Finskem bodo izgnali vse Angleže. Vse skandinavsko časopisje je mnenja, da napove Finska vojno antanti.

Dunaj, 8. julija. Sem došli dr. Wekerle je imel v vojnem ministristvu važne pogovore in je danes konferiral z Burianom o zunanjih zadevah. Nato je cesar sprejel Wekerla v dolgi avdienci, nakar se je Wekerle odpeljal v Budimpešto.

Budimpešta. V prihodnjih sejah zbornice se bo rešila volilna reforma, kar bo trajalo kakih 14 dni. Poleg tega bodo spravili pod streho še zboljšanje plač uradništvu in zakon o preskrbi armade.

Dunaj, 8. julija. Trgovinsko ministristvo javlja, da je promet s poštnimi zavetki v Turčijo ustavljen.

Berolin, 8. julija. Že v najkrajšem času namerava Romunija odposlati svojega odposlanika v Kiev.

Budimpešta, 8. julija. Započeti pogovori med ogrsko in avstrijsko centralno pregledovalno komisijo se je nadaljeval. Sklenili so: odslej se bodo izkušnje obeh sistematično izrabljale in se medseboj podpirale. Glede navijanja cen in tiho tapstva bodo enotno postopali. Uradne navije cene se bodo morale držati. Ogrska ne mara, da se za živo živino in vino določijo cene, in za žito se cene uradno nastavlajo itak nizko, tvorniški in industrijski izdelki se pa vedno dražijo. Zato naj se kmet oškoduje. Sicer pa zimske cene za Avstrijo ne pridejo v poštev. Septembra se komisija zopet sestane.

Dunaj, Sekcijski šef v zunanjem ministristvu Gratz se je podal še z nekaterimi zastopniki v Solnograd k gospodarskim posvetovanjem.

Berolin, 8. julija. Državni zbor je sprejel zakon o podaljšanju legislaturne dobe za eno leto za državni zbor in za alžaske-lotarinški deželni zbor. Obenem je razkosal nekaj velikih volilnih okrajev in je tam upeljal razmerje glasov.

Dunaj. Učiteljske osebe, ki so začasno kot za fronto nesposobne, oproščene do 15. julija od vojaške službe, ostanjejo tudi vnaprej oproščene po individualnem predlogu deželne šolske oblasti, ki sme tudi do 10 tednov podaljšati rok.

Monakovo, 8. julija. Zaenkrat se gre pri gospodarski konferenci samo za obojestranske pogovore. Zunanji urad sploh ne pošlje zastopnika. K praviim pogajanjem se pritegnejo pozneje dotični Kraljev Pruske, Bavarske in Saksone.

Dunaj, 8. julija. Na Gumpendorferci je eksplodiralo v strelski prodajalni Norberta Linksbaue več patron in smodnika. Več ljudi je ranjenih in mrtvih.

Madrid, 29. junija. Postava o preureditvi vojaščine je od senata sprejeta in kralj jo je sankcioniral. Postavo so tekom parlamentarnih posvetovanj le malo spremenili.

Berolin, 8. julija. Ruski poslanik Joffre, dasi leži bolan na španski bolezn, je pisal lastno-ročno drž. tajniku in obžaloval umor nemškega poslanika.

Berolin, 8. julija. Dne 2. julija ponoči so na ukaz revolucionarnega tribunala v Petrogradu aretirali bivšega ministra Kokovceva.

Berolin. Iz Lugana poročajo, da pričakujejo v Rimu prihod Kerenskega ta teden.

Berolin. Wilson pripravlja na civilizirane narode oglas, da se strnejo v zvezo narodov.

Budimpešta. V bližini zabavišča „Narodni park“ je pogorelo veliko skladišče lesa. Škode je 9 milijonov.

Dunaj, 8. julija. V češkem hotelu „K Pošti“ so ukradli neznan tatovi enemu trgovcu 30.000 rubljev, drugemu iz Odeše pa 6000 rubljev. — Čudno je, da je ključavnica nedotaknjena.

Dunaj, 8. julija. Včeraj je v nekem tukajšnjem sanatoriju umrl veleposelnik Feliks Lexar pl. Ahrenthal, najstarejši brat umrlega ministra za zunanje stvari, po daljši bolezni.

Haag. Iz Tokija poročajo, da so Čehoslovaki zasedli Wladivostok.

London. Reuter. Zborovanj petih maršalov in admiralov je sprejelo načrt skupnega delovanja armade in mornarice. Povišanje armade na 21 zborov, 42 divizijah in 126 polkov se je v principu sprejelo.

Po domovini.

Čudne kupčije. Lesni špekulanti na Gorenjskem so znali dobiti v poljedelskem ministru take zveze, da so dogovorili veliko lesno kupčijo, ki jim bo dala skozi petnajst let izkoriščanje bohinjskih gozdov in pil verskega zaklada za zelo nizko ceno v roke.

— Odločno protestujemo zoper tako protežiranje lesnih špekulantov v škodo javnosti. Dolžnost vlade je, da lesne špekulante odkloni. Gre se tudi za 150 gorenjskih družin, ki žive danes od službe pri verskem zakladu. Vse te družine bi prišle potem v pest špekulantov. — Opozarjamo poljedelskega ministra grofa Silva Tarouca na to spletko, ki je v škodo verskega zaklada in bohinjskega prebivalstva. Mi smo odločno zato, da ima prebivalstvo dežele splošno udobnost od posestev verskega zaklada, odklanjamo pa odločno, da bi iz javne imovine delali mastne profite posamezni špekulanti.

Naš gorski strelski polk in deželni glavar. Od izvestne strani se še vedno razširja trditve, da je premetitev iz Ljubljane povzročilo neko pismo g. deželnega glavarja dr. Susteršiča. Povdarjamo vnovič, da je ta trditev do cela izmišljena, to pismo deželnega glavarja sploh ne eksistira in ga iz tega prirostelega vzroka tudi nihče videl ni. Vse nasprotne trditve so gola izmišljotina, naj jih razširja kdor hoče. Ta naša ugotovitev je neizpodbitna. Krivda premetistev leži izključno v sedanjih ljubljanskih razmerah, ki so jih zakrivil ljudje, ki bi sedaj sadove svojega „dela“ radi napravili — drugim.

Kranjske občine proti Trumbiču. Kljub hujškanju „Slovenca“ in „Slovenskega Naroda“ se izjavljajo kranjski občinski zastopi proti dr. Trumbiču kakor tudi proti vsem tistim, ki so za krfsko ali zagrebško jugoslovansko deklaracijo. Izidor Cankar se bo moral prepričati, da je s svojim zagrebškim programom čisto osamljen, čeprav v „Slovencu“ poizkuša z vsemi siloma varovati Trumbiča ali pa vsaj prepričati njegovo obsodbo pri našem ljudstvu. — Zanimivo je pri izjavah občin, da v mnogih krajih povdarjajo: „Smo za majniško deklaracijo, odločno pa obsojamo vsako zlorabo iste.“ Tako je prav!

Iz gnezda laži se v zadnjem času razširja vest, da je bil ob enem s Kordinom aretirani tudi ravnatelj „Deželnega mesta za klavno živino“ g. Legvart. Iz uradnega vira zvemo, da na tej vesti ni niti besedice resnične. Svoj vir ima to govorjenje v znanem ljubljanskem mladinskem gnezdu. Povod govorici je pa dala okolnost, da g. Legvart zelo nevarno oboleva in da ni več v uradu. Vodstvo „Deželnega mesta za klavno živino“ je po-verjeno g. ravnatelju Bukovcu.

Poročnik Ferdinand Susteršič, sin dežel. glavarja, vnovič odlikovan. Imenovan je dobil za hrabrost pred sovražnikom Signum laudis z meči. Poročnik Susteršič stoji na laškem bojišču.

Kmetijski naraščaj in celodnevni pouk na ljudskih šolah. Med kmetiskim prebivalstvom in praktičnimi šolniki se vedno bolj utrjuje prepričanje, da je za kmetijske ljudske šole poldnevni pouk mnogo bolj prikladen in uspešen, kakor celodnevni. Glede učnih uspehov ne zaostajajo šole s poldnevnim poukom prav nič za onimi s celodnevnim poukom. Dejstvo je pa tudi, da je šolski obisk na kmetih pri poldnevnem pouku veliko bolj reden in zato tudi bolj uspešen, nego pri celodnevnem. Kmetovalec pa tudi v mirnem času ne more pogrešati svojih 9—12 let starih otrok po ves dan pri domačem delu. Ob zimskem času pa porabljajo kmetijski otroci proste poldnevne deloma tudi za domače šolske vaje. Koliko prijetnejše je stališče učiteljstva napram prebivalstvu v takih krajih, kjer ni nikakršnih neprilic in bo-jev zaradi nerednega šolskega obiska. — Pa tudi v vzgojnem ozru ima poldnevni pouk za kmetijski naraščaj mnogo prednosti. Otroci, ki sede do 12. oziroma 14. starostnega leta po ves dan v šolskih klopih, kažejo pozneje veliko manj veselja in zanimanja do kmetijstva in gospodinjstva, nego oni, ki že od 6. starostnega leta pomagajo očetu in materi pri delu doma in na polju. Pri gospodinjstvem in poljskem delu si krepijo otroci svoje mišičje za poznejše težko delo, utrjujejo si zdravje ter prisvojajo spretnosti za svoj poklic. Uvedba poldnevnega pouka na kmetijskih šolah bi pa tudi znatno skrajšala število učiteljstva; zato bi se pa ostalo lahko bolje plačevalo.

O izpremembah na visokih vojaških mestih. Razni listi pišejo: Iz Pariza se razširjajo razne skrivnostne vesti, ki jih ponatiskuje tudi „Agenzia Stefani“. Pečajo se z baje že izvršeno spremembo poveljstev na visokih vojaških mestih naše južno zahodne fronte. Tudi to se more pri bitih le kot zlagano poročilo, ki je med drugimi izmišljotinami antante naperjeno proti osrednjim silam, da bi se zanesel vanje nemir in omajalo zaupanje v armade in njihove voditelje. Perfidnost takih znanih laži nam ni treba pobijati. Razkrinkale se bodo same!

V vseh večjih krajih takoj preskrbite prodajalno, ki bo prodajala „Novice“. Rabat bo najugodnejši. Tozadevna naznanila takoj sporočite na naslov: Upravišništvo „Novice“, Ljubljana.

Zopetna prebiranja. Z Dunaja se poročajo: V parlamentarnih krogih se govori, da se bodo v septembru vršila nova prebiranja vseh dosedaj še nepotrjenih vojaških obvezancev do 36. leta.

O zborovanju J.D.S. se uradno poroča z Dunaja: Danes je prišel predsednik Zveze nemško-nacionalnih strank posl. dr. Waldner k ministrskemu predsedniku dr. vitezju pl. Seidlerju, da ga opozori na pojave, ki so se pokazali na pred kratkim se vršecem ustanovnem zborovanju jugoslovanske demokracije v Ljubljani. Ministrski predsednik je odgovoril, da mu ni bilo znano, da se namerava vršiti takšno zborovanje in da tudi notranji minister, ki ga je vprašal, ni nič vedel o stvari. Deželno predsedstvo za Kranjsko, ki je bilo pozvano, da o tem poroča, je zaenkrat sporočilo, da politična oblast ni prepovedala shoda z ozirom na to, ker se je omejilo zborovanje na povabljenе goste (S 2 zborovanja). Deželnemu predsedstvu se je naročilo, v kratkem obišče pojasniti zadevo.

Povišanja. V poročniku je povišan rezervni praporščak Jožef Rant (7. lovski bataljon), v rezervne praporščake so povišani kadetni aspiranti 17. pešpolka Aleksander Jasenc, Ivan Kavak, Jožef Pischel, Jožef Schneider, Rafael Trampus in Oton Zinnecker.

Povišanja v mornarici. Cesar je odlikoval z redom železne krone 3. vrste fregatnega kapitana Otona Potečnika in povišal v mornariška kadeta aspiranta Karla pl. Levičnika in Zdenko Papeža, v pomorska aspiranta pa gojenca c. in kr. mornariške akademije Herberta Belarja in Ivana Kregarja.

Padel je četovodja Ivan Prešern iz Gorenjske Gorice. Truplo so prepeljali v Mozirje.

Nesreča na kolodvoru v Kresnicah. — Žalostno slovo matere od sina. Barbara Kos, 64 letna žena en četrt grunrtarja, je iz Kresniških Poljan spremljala 4. t. m. pop. svojega sina na vlak, ker je odhajal k vojakom. Ko je bil že sin v vlaku, je na neznan način padla mati ob vlaku ter se težko poškodovala po glavi. K sreči, da ni padla pod vlak, ki bi jo gotovo povozil. Pač žalostno slovo matere od sina.

Kopališke naprave v Opatiji. Iz Budimpešte se poroča, da je večino delnic hotelov in kopaliških naprav v Opatiji nakupila ogrska Agrarna in rentna banka, in sicer jih je kupila od avstrijske delniške družbe hotelskih in kopaliških naprav v Opatiji. Delniška glavnica znaša 8 milijonov kron. V posesti te družbe so kopališke naprave v Opatiji in razna zemljišča. Agrarna banka je na tem, da kupi tudi hotel „Stefanija“, penzijo Quarnero, hotela Lovrana in Quitta. — Agrarna banka je nakupila v Opatiji 281.299 m². Posledica ogrskega obogatjenja na naš račun!

Nesreča na kolodvoru v Zalogu. Pri premikanju vlakov je ponesrečil Završnik Jožef, premikanje. Prišel je med odbijače, ki so ga stisnili čez treh.

Umrli je orožnik v pok. Kaplja Ludovik. — V deželni bolnici je umrla Ivana Volčini, žena tesarja iz Krtnice 6.

Umrli so: Zaslužni predsednik čebelarstva podružnice v Kamniku g. Niko Sallath, v Vižmarjih pa nadrevident c. kr. drž. železnice gosp. Ivan Rauter iz Kanala, v Postojni gđica. Malči Vičič. — V Ljubljani so umrli: Terezija Čeh, kuharica, 36 let. — Marija Jesih, mizarjeva vdova, 69 let. — Fran Vernik, kočijaž, 42 let. — Fran Milnar, premogar, 43 let. — Josip Baumann, prisiljenec, 52 let. — Marija Sirca, perica, 60 let. — Josip Košič, delavčev sin, 4 mesece. — Ivan Kokalj, carinski nadrevident v pok., 63 let. — Milena Makar, hči odvetniškega koncipijenta, 5 mesecev. — Andrej Gerbič, posestnik, 76 let. — Amalija Anžič, tob. delavka, 36 let. — Ludvik Kaplja, orožnik-hiralec, 53 let. — Pavel Kemperle, tiskarniški strojnik, 17 let. — Franja Bizjak, žena železniškega delavca, 37 let. — Ivan Cotič, dninar-begunc 52 let. — Marija Pohl, dninarica, 63 let.

Prodaja tobaka vojakom. Glede oskrbe vojaštva s tobakom je izšla sledeča odredba. Vojaki-gažisti, ki bivajo v zaledju, se imajo zgledovati s potrdilom vojaškega urada, da ne dobivajo nikakršnih vojaških pristojbin za tobak, v oni trafiki, v kateri žele dobivati tobak oziroma izdelke. Tudi oni gažisti, ki bivajo več kot 4 tedne v zaledju na dopustu, imajo pravico do oskrbe s tobakom, ako se izkažejo z odpustilnim listom. — Moštvo bo dobivalo tobak v obeh trafikah na Dolenjski cesti.

Imenovanje v carinski službi. Finančni minister je imenoval carinske revidente Edvarda Cautlija, Kazimirja Kersiča, Josipa Černeta, Antona Costreta, Eligija Cavagno, Martina Porento, Gustava Simsicha, Ignaca Stretnza, Josipa Brešarja, Josipa Plaperja, Gvidona Kragla, Josipa Wallerja, Josipa Rosenwirtha, Jerneja Bierkopfa, Antona Kaffau a, Dantaja Antonaza, Bruna Leebe, Ivana Rusa, Karla Tribussona, Antona Kaplaneke, Ivana Boschia, Viktorja pl. Paltonija, Avrelja Metlicovita, Feliksa Justa, Alberta Cahna in Jakoba Rupla za carinske nadzornike v področju tržaškega finančnega ravnateljstva.

Stavka v Idriji. Rudniško delavstvo je pričelo stavkati v nedeljo radi obupnega stanja delavstva, ki ga povzroča draginja, prenehanje plače, neredna aprovizacija. Razgovori z ravnateljstvom niso imeli uspeha; tudi ne posredovanje poslanca za zvišanje plač. Drugače pa je bilo delavstvo že dalj časa nezadovoljno. Vsled tega je izruhlila stavka. Zastopniki delavstva so opustili vsaka pogajanja in prepustili delavstvu, naj samo odloči, kaj bi se dalo storiti. Začelo je stavkati brez izjeme — prisiljeno k temu skrajnemu sredstvu po najhujši sili. Na shodu niso zahtevali delavci nič drugega kot možnost, da žive. Izjavili so, da se hočejo strogo držati zakonitih določil in izvolili „delavski svet“, da se pogaja z vojaškim poveljstvom in direkcijo; ravnateljstvu je predložil zahteve glede plače, aprovizacije, dopusta, uradništva, ki mora biti zmerno slovenskega jezika in odprave militarizacije iz obratov.

Bel kruh v Reki. Mestna aprovizacija v Reki bo prodajala do prihodnje žetve bel kruh. Vsaka oseba dobi 10 dkg, kg po 1 K 10 vin.

Nalezljive bolezni. V Trstu se je pojavil legar, v Reki in na Sušaku pa črne koze. — Španska bolezen se je pojavila tudi v Zagrebu. — V Gradcu je obolelo več ljudi na kozah.

Delavci v tobačnih tovarnah dobe brezplačni tobak. Finančno ministrstvo je na prošnjo delavstva avstrijskih tobačnih tovarn odredilo, da se vsem moškim delavcem in uslužbencem to-

bačne režije odda mesečno brezplačno tobak, smotke, svačice ali cigaretni tobak v vrednosti 10 kron.

Odlikovanja. Vojaški zaslužni križ 3. vrste z vojno dekoracijo je podelil cesar rezervnemu poročniku Karlu Cesenju. — Priznanje je izrazil cesar ponovno poročniku Ivanu Božiču (17. pešpolk), Francu Holecu in Maksimilijanu Pintarju in jim podelil meče s krono. — Zlati zaslužni križ s krono je podelil cesar črnovojniškemu nadporočniku Jožetu Vodopivcu in isto odlikovanje brez krone črn. sodnima praktikantom Milanu Jakliču in dr. Emilu Jenko. — Srebrni križ je podelil cesar naredniku Antonu Jegliču, orožniškemu stražmostru 1. vrste Francu Osolniku, orožniškemu stražmostru Jožetu Königu, orožniškemu postajnemu poveljniku Ivanu Mihaljeviču (Planina), namestnemu stražmostru Nikolaju Dejaku (Senožeče), Jakobu Moravcu (Spodnji Logatec) in Ferdinandu Levornu (Št. Peter na Krasu). — Petič je bil odlikovan kadetni aspirant Gustav Wester, dodeljen 7. gorskemu topničarskemu polku, za svoje junaštvo in neustrašenost v zadnjih bojih ob reki Celisoni, kot vodnik nekega poizvedovalnega oddelka, srebrno hrabrostno svetinjo kot peto odlikovanje. — Cesar je podelil črnovojniškemu nadporočniku baronu Mihaelu Zoisu viteški križ Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo in izrazil ponovno najvišje pohvalno priznanje z izročitvijo mečev višjemu štabnemu zdravniku 1. vrste dr. Antonu Lusenbergerju, poveljniku garnizijske bolnišnice št. 7 v Ljubljani.

Na zaposlovalnem tečaju c. kr. goriških učiteljskih v Trstu je bilo v pretečenem šolskem letu 54 gojencev in 73 gojenk. Izdelala so se državnopoveljavna izpričevala.

Na c. kr. pripravnic za srednje šole v Trstu bo vpisovanje za šol. leto 1918/19 dne 14. julija t. l. od 9.—12. ure dopoldne. V prvi letnik se sprejemajo učenci, ki so dovršili z uspehom 2. ali 3. razred ljudskih šol.

Gospodarska anekdota Bosne s strani Mažarov. Splitška „Nova Doba“ poroča iz merodajnih krogov, da se je že pred nekaj meseci sestavil v Budimpešti konzorcij mađarskih kapitalistov, ki razpolagajo z glavnico 300 milijonov kron in ki nameravajo pokupiti vse bosansko-hercegovaške deželne rudnike za 100 let!

Na c. kr. moškem učiteljsku v Ljubljani. je bila zrelostna preizkušnja 24. in 25. junija. Zrelostno izpričevalo za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom so dobili: Garin Ivan, Pavlovec Milan (z odliko), Rus Ivan, Zupan Mirolav in Zirovnik Alojzij. Med šolskim letom je napravilo zrelostni izpit 8 učiteljsčnikov, ki so sedaj v vojaški službi.

Mestni dekliski licej v Ljubljani je štel v preteklem šolskem letu 6 temeljnih razredov in 1 vzporednico. Število rednih učenk je znašalo koncem šolskega leta 266. Petrazredno licejsko ljudsko šolo je pohajalo 198 učenk. Trgovski tečaj je obiskovalo 51 gojenk. Vpisovanje bode za nove učenske v dekliski licej dne 16. septembra od 9. do 11. ure v Mladiki. Gojenke, ki pa so že bile na zavodu, se morajo javiti 18. septembra med 11. in 12. uro v Mladiki. Ponavljalni in dodatni izpiti se prične 18. sept. ob 8. uri. Novo šolsko leto se prične 19. sept. Pričetek rednega pouka 20. sept. ob 8. uri. Vpisovanje v licejsko ljudsko šolo bode 15. sept. od 9. do 11. ure v Mladiki. Pouk se prične 16. sept. ob 8. uri v Mladiki. Vpisovanje v trgovski tečaj bode dne 29. sept. od 11. do 12. ure v Mladiki, sprejemna izkušnja pa 30. sept. ob 9. uri dopoldne. V ta tečaj se sprejemajo učenske, ki so dovršile 4. razred mest. dekl. liceja, pa tudi deklice, ki so dopolnile 16. leto ter dokazale v sprejemni izkušnji iz slovenščine, nemščine in računstva dovolj sposobnosti.

Priprava na objavo vojnih ciljev antante.

Rotterdam, 5. julija. Poročila iz Washingtona namigujejo, da pripravlja antanta skupno izjavo glede vprašanja kolonij in varstvenih oze-melj. Ta izjava da bi bila predhodnica objave vojnih ciljev.

Velikanske izgube angležev.

Rotterdam, 5. julija. V „Daily News“ ugotavlja Gardiner, da so se Angleži v dosedanjih bojih na zahodu naravnost izčrpali, dočim so znali Nemci kar najbolj varčevati s človeškim materijalom.

Maksimalne cene za pohištvo in stanovanja na Ogrskem.

V kratkem je pričakovati najvišjih cen za pohištvo. Da se odpravi oderušstvo v kopališčih, bo izdana vladna naredba, ki bo določala cene za sobe in stanovanja. Odredba bo veljala tudi za nazaj, tako da se bo v marsikaterem slučaju moral povrniti denar.

Gospodarske vesti.

Letošnje cene za jabolka, hruške in češplje je 3. julija določil urad za ljudsko prehrano. Cene za producente: Neizbrana jabolka za 100 kg 80 K na mestu; izbrano blago, najfinejša namizna jabolka 80—90 K, namizna jabolka 55 K, jabolka za gospodarstvo 47 K, za jabolčnik 25 K. Cene za veletrgovce so od nakladalne postaje 8—10 K, za prodajalce na drobno 15—22 K višje. Cene za nadrobno prodajo (pod 5 kg) ima določiti deželna vlada najpozneje do 15. julija. Te cene ne veljajo za prvovrstno razkošno sadje (kabineto blago in prvovrstno blago v zabojih); srednjeveliko razkošno sadje stane 118 K od nakladalne postaje, razkošno sadje z napakami 75 K. — Cene za producente za neizbrane hruške za 100 kg 55 K, zgodnje hruške do 10. avgusta 66 K, hruške za gospodarstvo 38 K, za hruševce in za vkuhanje 18 K. V veletrgovini so te cene 5—12 K (od nakladalne postaje) oziroma 15—28 K (na trgu) višje. Tudi za lepe razkošne hruške se ne določijo cene; za srednjevelike razkošne hruške veljajo zgorajne cene, z napakami spodnje cene. Za češplje (domače češplje) je cena za producente za obrano namizno blago 60 K, za otreseno 35 K; za slive 65 K. V veletrgovini se smejo te cene od nakladalne postaje za 10, na trgu za 25 K zvišati. Vse navedene cene veljajo za tuzemsko blago. Ako sadje ne odgovarja kakovosti,

se morajo vzeti cene naslednje nižje skupine ali se pa dovoli popust Prestopke kaznuje politična oblast z zaporom od enega tedna do 6 mesecev, poleg tega se lahko kaznuje z globo v denarju do 10.000 K. Nadalje se lahko izgubi obrtno pravico za vedno ali za določen čas. Ravnotako lahko zapade blago ali izkupiček v prid državi. Zapadlo blago ali izkupiček se porabi za preskrbo prebivalstva.

Marka in krona. Berliner „Vorwärts“ poroča: Pod vtisom ruskega miru je poskočila marka v Švici od 62 na 70 frankov. V miru so plačali za marko okoli 123 frankov, tedaj je bila manjša vrednost še vedno velika, toda upanje je bilo, da se bo kurz pomikal naprej, ne pa da bo padel. Ta pričakovanja so se izjalovila. Kurz marke je padel do 15. maja 1918 na 78:75 frankov in do 25. junija celo na 67. V zadnjih dneh je nasproti temu očitno poskočila vrednost marke v Avstriji ali z drugimi besedami: Vrednost krone je padla v Nemčiji. V miru so plačali za avstr. krono okoli 85 fenigov. V vojni je padla precej njena vrednost, padla bi pa bila še bolj, da niso nemške banke priskočile avstrijski vladi s kreditom na pomoč. Radi miru na vzhodu se je popravila vrednost krone in ostala skoro pol leta do 11. junija 1918 na 66:60 mark za 100 kron. Od tedaj je padla krona na 62:05 mark. Ne-dvomno je vplivalo, ker se je preko avstrijske meje vhitotapilo precejšnje število kron, ki so tu zelo hudo pritiskale na kurz avstrijskih kron.

Širom sveta.

Izum ogrskega tehnika — nova turbina Budimpešta, 4. julija. „Az Ujsag“ poroča, da je profesor ogrske polietehnike, Banky, iznašel nove vrste turbine, s katero se more izkoristiti energija, ki jo proizvaja vodna moč, do 95 odstotkov. Z dozaj najboljšo turbino se je moglo izrabiti le do 72 odstotkov.

Postopanje z ujetniki v Italiji. „Neue Züricher Nachrichten“ z 28. junija razpravljajo o najnovejših poročilih o postopanju z avstro-ogrskimi ujetniki v Italiji. V prvih dveh letih vojne je bilo tudi postopanje z ujetniki v Italiji, izvemši redke izjeme, humano; zdi se pa, da se je v strašno veliko, četudi ne v vseh, ujetniških taboriščih spremenilo, in z grozo se čujejo poročila o mukah, ktere je moralo toliko ubogih ujetnikov v Italiji pretrpeti: italijanska vlada je dolžna svoji časti in časti svojega naroda, tu z vso energijo hitro odpmoči in zabaniti, da ne ostane ta zadeva neizbrisljiv znak sramote na štitu Italije. Če pa tega ne stori, pade odgovor na njo, če zadane italijanske ujetnike avstro-ogrsko trša usoda kakor je sedaj.

Med prijatelji.

„Kdo pravi, da je narodnemu voditelju treba širokega, jasnega političnega obzorja, preudarnosti, značajnosti in druge take navlake, kdo? Siroko ustnež, kričač, mož elastične vesti je dandanašnji priljubljen. Takemu narod zaupa in ga slavi.“

Samo tako mimogrede sem omenil svojemu tovarišu nekaj o širokem obzorju in o narodnih voditeljih, pa se je tako razljudil in bil s palico ob pečena tla tivolskega parka; da je kar vršelo okoli naju.

„Kričač bodi in v tvoji roki se izpremeni metla v uma svitli meč in rešetar postane minister za uk in bogočastje in pastir minister za ljudsko prehrano.“

Kar do besede nisem več mogel, tako je hitel dokazovati nezmisel mojega ponižnega mnenja.

„Le kričači se vzpno na tako vrtoglavo višino politične slave, da lahko pljujejo na nerazsodno množico in na vse, kar je pod njimi in množica jih za to dobroto kuje v zvezde in slavi kot svoje apostole. Izkušeni, razsodni mož, mož, ki resnično ljubi svoj narod in ga z bistrim svojim umom hoče spretno voditi po opolzki poti politike v srečno bodočnost, je sebičnež in prejalislej ga širokoustnež, brezvestnež strmoglav v mlako in zaslepljeni narod ga opljuje kot izdajico. Komur je slave mar in mu je narod le sredstvo za dosego namena, stopi naj med narod — največ naroda pa je zbranega po krčmah in kavarnah — in želje in zahteve, ki jih izraza ta narod v svoji vlažni navdušenosti malo pred političsko uru, naj marljivo zabeleži in ko si nabere dovolj te krošnje, skliče naj politični shod ali tabor, kakor mu bolje kaže, tam naj prežveči vse te ljudske želje in potrebe, objublji, če izlepa ne, s silo doseči izpolnitev vseh zahtev in če tudi v žepu stiska figo, narod ga bo dvignil na svoje rame ali pa mu izpreže kočijo, vpreže vanjo svojo nadebudno mladino in dirja z njim in za njim čez drn in strn brez volje, brez razsodka, pa četudi naravnost v svojo pogubo. — Če pa stopi na oder javnosti mož izkušen, vesten, preudaren, mož, ki mu je blagor naroda nad vse, posvari ta narod pred nepremišljenostjo, posvari, naj ne bota z glavo ob trdo, nerazrušljivo steno, ob kateri si jo mora razbiti, temveč prevdari, če bi ne mogel priti do svojega cilja preko te stene, pod steno po rovu ali okoli nje, zavrešči med narodom kakor silen orkan in toča najnagnusnejših psovk se vsuje na njegovo glavo.“

Čimdalje bolj se je razvnel, jaz pa sem molčal in poslušal in v bližnji seči je žrgolel kos svoje najnovejše kompozicije.

„Težki časi so to, prijatelj,“ je nadaljeval. „Mož-poštenjak je v nevarnosti, da ga nahujskana, zaslepljena množica ne pobije; kričači pa se šopirijo in dvigajo glavo kot prazno klasje na polju. Kaj jih briga usoda naroda; kaj, če privedejo s svojo brezvestnostjo narod do prepada? Oni, ki sedaj korakajo na čelu množice, stopili bodo pravočasno v stran in hladnokrvno gledali iz varnega, udobnega zavetja, kako se pogubljali narod in izginja — s površja. Ubogi narod, kako bridko boš obžaloval svojo lahkovernost. Preklinjal boš one, koje sedaj častiš in poveljuješ kot svoje svetnike, in razširjaš njih podobice kot svetinje. A tvoje spoznanje utegne priti prepozno. Podlaga boš tujčevi peti. Bo li prišel zate še kedaj vsajenja dan, kdo ve?“ Veritas.